

Εφαρμογή της
μεθόδου του
σκηνικού δοκιμίου
στο ποίημα
Ποσειδωνιάται
του Κ.Π. Καβάφη

Την γλῶσσα τὴν ἑλληνικὴ οἱ Ποσειδωνιάται
ἐξέχασαν τόσους αἰῶνας ἀνακατευμένοι
μὲ Τυρρηνούς, καὶ μὲ Λατίνους, κι ἄλλους ξένους.
Τὸ μόνον ποὺ τοὺς ἔμενε προγονικὸ
ἦταν μιὰ ἑλληνικὴ γιορτὴ, μὲ τελετὲς ὠραῖες,
μὲ λύρες καὶ μὲ αὐλούς, μὲ ἀγῶνας καὶ στεφάνους.
Κ' εἶχαν συνήθειον πρὸς τὸ τέλος τῆς γιορτῆς
τὰ παλαιὰ τοὺς ἔθιμα νὰ διηγοῦνται,
καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα νὰ ξαναλένε,
ποὺ μόλις πιά τὰ καταλάμβαναν ὀλίγοι.
Καὶ πάντα μελαγχολικὰ τελείων' ἡ γιορτὴ τους.
Γιατὶ θυμοῦνταν ποὺ κι αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες -
Ἰταλιῶται ἕναν καιρὸ κι αὐτοί·
καὶ τώρα πῶς ἐξέπεσαν, πῶς ἔγιναν,
νὰ ζοῦν καὶ νὰ ὁμιλοῦν βαρβαρικὰ
βγαλμένοι - ὦ συμφορὰ! - ἀπ' τὸν Ἑλληνισμό.

Ποσειδωνιάταις τοῖς ἐν τῷ Τυρρηρικῷ κόλπῳ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἑλλησιν οὖσιν ἐκβαρβαρῶσθαι Τυρρηνοῖς ἢ Ρωμαίοις γεγονόσι καὶ τὴν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τὰ τε πολλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἄγειν δε μίαν τινα αὐτοῦς τῶν ἑορτῶν τῶν Ἑλλήνων ἔτι καὶ νῦν, ἐν ἣ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων, ἀπολοφυράμενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ δακρύσαντες ἀπέρχονται.

ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Το σκηνικό δοκίμιο...

Την γλῶσσα τὴν ἑλληνικὴ οἱ Ποσειδωνιάται
ἐξέχασαν τόσους αἰῶνας ἀνακατευμένοι
μὲ Τυρρηνοὺς, καὶ μὲ Λατίνους, κι ἄλλους ξένους....

Χῶρος: Ποσειδωνία (Κ. Ἰταλία)

Χρόνος: Ἑλληνιστικά / ρωμαϊκά χρόνια, γιορτὴ -πλήθος
ἀνθρώπων -μουσικὴ

Κεντρικά πρόσωπα: Ποσειδωνιάτες, Αθήναιος, Καβάφης

Τα πρόσωπα:

- **Δύο παρατηρητές (βωβά πρόσωπα):** στη μία άκρη της σκηνής και πίσω ο ίδιος ο ποιητής, που καθ' όλη τη διάρκεια κρατά σημειώσεις σε ειλητάριο/πάπυρο (;). Στην άλλη άκρη και πίσω και ο Αθήναιος. Φορούν φαιούς χιτώνες.
- **Ποσειδωνιάτες:** πλήθος → ντυμένοι ομοιόμορφα με μαύρα ρούχα. Διακριτικά στοιχεία της ενδυμασίας τους είναι τα πολύ «βαριά» κοσμήματα τους σε κόκκινο χρώμα/ έντονα χρώματα (;) (κολιέ, δαχτυλίδια, βραχιόλια κτλ.). Εξωτερικά δίνεται η επισημότητα/κύρος (;;;)
- **Ξένοι** → λιγότεροι αριθμητικά από τους ντόπιους, φορούν μαύρα ρούχα ή χιτώνες. -πάντως λιγότερα φορτωμένα από τους Ποσειδωνιάτες.

... Τὸ μόνο πού τοὺς ἔμενε προγονικὸ
ἦταν μιὰ ἑλληνικὴ γιορτὴ, μὲ τελετὲς ὠραῖες,
μὲ λύρες καὶ μὲ αὐλοὺς, μὲ ἀγῶνας καὶ στεφάνους....

Τόπος: το στάδιο της πόλης

Φως: έντονο, εκτυφλωτικό

Μουσική: "Felicita"

• Από ομάδες Ποσειδωνιατῶν αναπαρίσταται η γιορτή:

A) παίξιμο αυλού - συμβολικὲς χορευτικὲς κινήσεις - παγωμένη εικόνα

B) χορογραφημένη αναπαράσταση ἀγωνισμάτων (πάλη, ἀκόντιο, σφαίρα
κ.ά.) - παγωμένη εικόνα

Γ) στεφάνωμα νικητῶν - τελετουργικὴ κίνηση -παγωμένη εικόνα

Κ' εἶχαν συνήθειο πρὸς τὸ τέλος τῆς γιορτῆς
τὰ παλαιὰ τους ἔθιμα νὰ διηγοῦνται,
καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα νὰ ξαναλένε,
ποῦ μόλις πιά τὰ καταλάμβαναν ὀλίγοι.

Τόπος: ο ἴδιος

Φως: χαμηλώνει

Μουσική: Χορός με τη σκιά μου (ορχηστικό)

Ἡ

Το βαλς των χαμένων ονείρων

• Μιλούν μεταξύ τους προσπαθώντας να συντηρήσουν ζωντανές τις μνήμες της ελληνικής καταγωγής τους, αλλά δεν τα καταφέρνουν (λένε π.χ. πατέρ αντί πατήρ, μάτηρ αντί μήτηρ...)

• **Ο Αθήναιος** παρεμβαίνει και λέει κάτι σε σωστά ελληνικά (π.χ. ὦ ξεῖν' ἀγγέλειν....), αλλά οι Ποσειδωνιάτες αδυνατούν να το επαναλάβουν σωστά.

Καὶ πάντα μελαγχολικὰ τελείων' ἡ γιορτὴ τους.
Γιατὶ θυμοῦνταν ποὺ κι αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες -
Ἰταλιῶται ἕναν καιρὸ κι αὐτοί·
καὶ τῶρα πῶς ἐξέπεσαν, πῶς ἔγιναν,
νὰ ζοῦν καὶ νὰ ὀμιλοῦν βαρβαρικὰ
βγαλμένοι - ὦ συμφορὰ! - ἀπ' τὸν Ἑλληνισμό.

Τόπος: ο ἴδιος

Φως: χαμηλό, στη συνέχεια εκτυφλωτικό, προβολέας στον
Καβάφη.

Μουσική: I m' loosing my religion

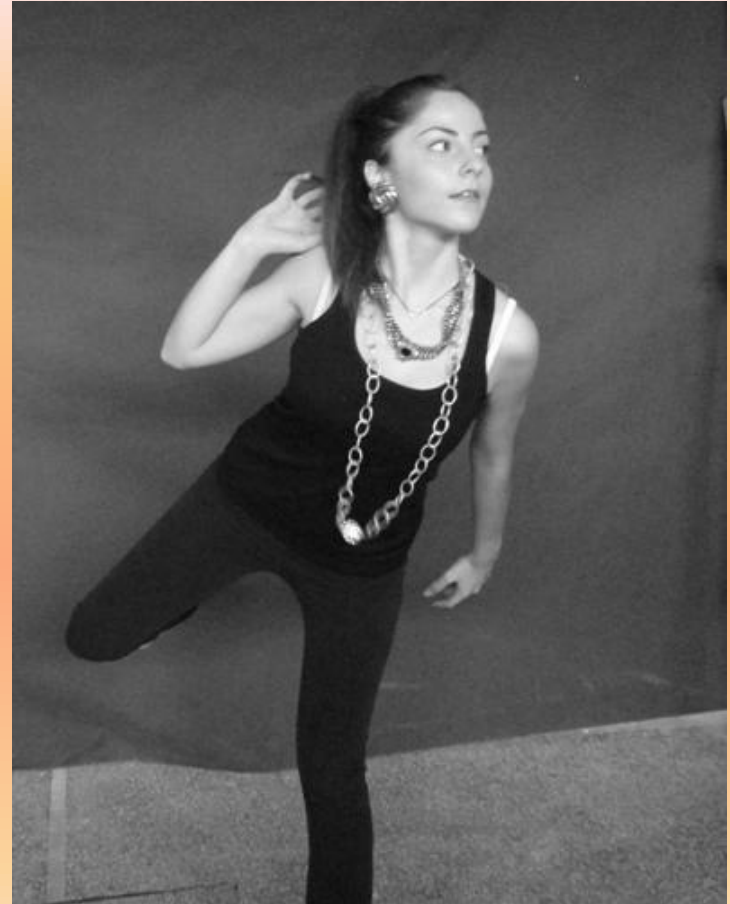
Οι Ποσειδωνιάτες κατηφείς και σκεπτικοί, βγάζουν τα κοσμήματά τους. Μένουν «γυμνοί». Απομακρύνονται από τον Αθήναιο και κατευθύνονται στον Καβάφη. Κρεμούν/δίνουν σε αυτόν τα κοσμήματά τους. Ο ποιητής αναφωνεί: «ω συμφορὰ!».

• Προσθέτουμε και δικές μας σκηνές : π.χ. τι προτείνει κάποιος Έλληνας που βρίσκεται εκεί ως επισκέπτης για την επανασύνδεσή τους με την ελληνική γλώσσα;

Ο Καβάφης

... με αγῶνας καὶ στεφάνους ...

...μὲ τελετὲς ὠραῖες...

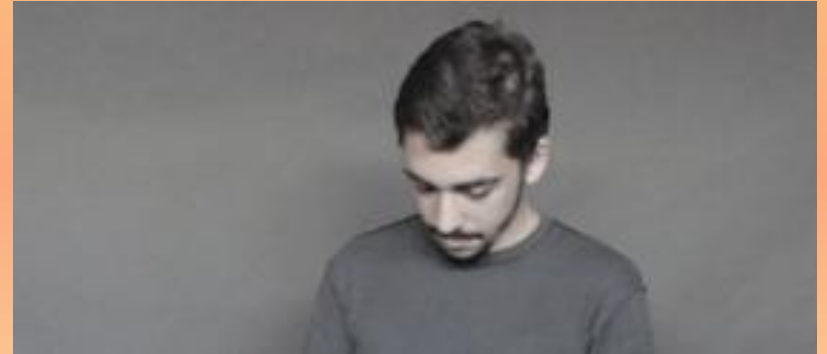

... Κ' εἶχαν συνήθειο πρὸς τὸ τέλος τῆς γιορτῆς
τὰ παλαιὰ τους ἔθιμα νὰ διηγοῦνται,
καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα νὰ ξαναλένε,
ποῦ μόλις πιά τὰ καταλάμβαναν ὀλίγοι....

... Καὶ πάντα μελαγχολικὰ τελείων' ἢ γιορτὴ τους....

... Γιατί θυμοῦνταν ποῦ κι αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες -
Ἴταλιῶται ἓναν καιρὸ κι αὐτοί·
καὶ τῶρα πῶς ἐξέπεσαν, πῶς ἔγιναν,
νὰ ζοῦν καὶ νὰ ὁμιλοῦν βαρβαρικά...

... ὦ συμφορὰ!

Οι εκπαιδευτικοί:
Βογιατζή Ειρήνη
Κωτσάκη Καλλιόπη
Μπειϊκάκη Κασσάνδρα
Πετρουγάκη Δέσποινα
Πολάκη Μαρία

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ